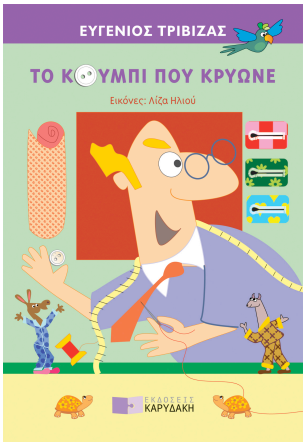

Για έναν θαυματοποιό
και ένα κουμπί που έπαψε
να κρυώνει.

Φωτεινή Τσαλίκογλου
Συγγραφέας, καθηγήτρια ψυχολογίας

Μια φορά κι ένα καιρό ήταν ένα κουμπί που κρύωνε. Κρύος αγέρας κι αγιάζι διαπερνούσαν τις τρυπούλες του... μόνο του ήταν, διωγμένο από την αναλγησία και την μικροψυχία των πραγμάτων... ώσπου συνάντησε τη Βιολέτα που είχε χάσει το δικό της κουμπί. Κι έγινε η απρόσμενη συνάντηση που άλλαξε την τύχη του κόσμου. Η μοναξιά εξολοθρεύτηκε, η φιλία κέρδισε την αδιαλλαξία, το μουντό χρώμα νικήθηκε. Η γιορτή της ζωής.

Ένα ακόμα παραμύθι του θαυματοποιού συγγραφέα που ζει στο Νησί των Πυροτεχνημάτων, παρέα με αστροπελεκάνους και ηλιοτρόπια, παρδαλές λεο-παρδάλεις, πεταλουδόψαρα και ένα αόρατο καγκουρό, του συγγραφέα που μεταμορφώνει το σύμπαν μας και φανερώνει πως ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός. Κυρίαρχος του κόσμου αυτού το μαγικό παιδί που κρύβει μέσα του κάθε παιδί.

Διαβάζω ξανά και ξανά το Κουμπί που κρύωνε. Κρυώνω κι εγώ μαζί του, διασκεδάζω μαζί του, θλίβομαι μαζί του, λαχταρώ μαζί του... γελώ μαζί του... ελπίζω μαζί του... Ως μάγος ταχυδακτυλουργός, ο Τριβιζάς με έχει στο πι και φι εγκλωβίσει στο σύμπαν του.

Διαβάζω στην τρίχρονη Φωτεινούλα και στην οκτάχρονη Χρυσάνθη το Κουμπί που κρύωνε. Με ακούν σαν υπνωτισμένες, με πρόσωπα μεταμορφωμένα από όλα όσα η τέχνη του Τριβιζά κομίζει... δέος, απόλαυση, έκπληξη, ρίγος, χιούμορ, συναίσθημα και στοχασμό.

Ο Τριβιζάς με το έργο του μας υπενθυμίζει ακατάπαυστα πόσο ο δημιουργικός ενήλικας είναι το παιδί που αναπνέει μέσα μας.

Συλλογίζομαι ένα σημαντικό πρόσωπο που τα λόγια του με σημάδεψαν. Το όνομά του ήταν Μιχάλης. Ήταν ένας παράξενος, αλλόκοτος τρελός. Ταυτόχρονα ήταν και φιλόσοφος και στοχαστής. Αν και έγκλειστος σε ένα ασφυκτικό περιβάλλον, ήταν ελεύθερος σαν πουλί, και σαν ποιητής και σαν εραστής της ζωής. «Θεέ μου, κάνε με να εκφρασθώ τον εαυτό σου» έλεγε κάθε τόσο σαν ένα είδος προσευχής. Θα παραφράσω τα λόγια του «Θεέ μου, κάνε με να εκφρασθώ το παιδί που είναι μέσα μου».

Αφιερώνω την ικεσία αυτή στον Ευγένιο Τριβιζά, τον άνθρωπο που επί της γης μπόρεσε να προσφέρει σε μικρούς και μεγάλους αυτό το ανεκτίμητο δώρο. Δώρο θεϊκό ενός γενναιόδωρου θεού που, αν υπήρχε, συντροφιά με το αόρατο καγκουρό, θα ευγνωμονούσε μαζί με μας τον Ευγένιο.

Το παιδί κινδυνεύει από γεννησιμιού του να πάψει να είναι παιδί. Το παιδί κινδυνεύει από παιδί να λησμονήσει το χάρισμα που βρίσκεται μέσα του. Εμείς οι μεγάλοι, εμείς οι υποστηρικτές ενός υπερήλικου συστήματος, απειλούμε με εξαφάνιση το είδος «παιδί».

Ο Τριβιζάς αποκαθιστά αυτό το κρίμα. Γι' αυτό για μια ακόμη φορά θα το επαναλάβω: «Αν δεν υπήρχε ο Τριβιζάς, θα έπρεπε να τον είχαμε εφεύρει». Ειδικά σε αυτή την «κατσούφικη, υπερήλικη» εποχή.

Τα δώρα του Τριβιζά:

• Επιτρέπει στα παιδιά να παρατείνουν την παιδική τους ηλικία.
• Παροτρύνει τα παιδιά να είναι παιδιά.
• Φανερώνει ότι ο δημιουργικός ενήλικας είναι το παιδί που αναπνέει μέσα μας.
• Απενοχοποιεί το σύμπαν από το αίτημα μιας κακώς εννοούμενης, πνιγηρής «ωριμότητας».

Σώζει την παιδική ηλικία από την υφαρπαγή της από ένα ανελέητο υπερήλικο σύστημα όπου η φαντασία είναι είδος υπό εξαφάνιση και όπου στο προσκήνιο ζει και βασιλεύει η εργαλειοποίηση μιας, απαλλαγμένης από κάθε χαρά, γνώσης. Μιας δήθεν χρήσιμης, υποτακτικής στο δέον γνώσης.

Ο Τριβιζάς περιφρουρεί τα παιδιά από μια κοινωνία που δεν αγαπά τα παιδιά της, όχι μόνο επειδή δεν φροντίζει να τους εξασφαλίζει τα στοιχειώδη αγαθά για την επιβίωση τους, αλλά και γιατί ανάμεσα στα στοιχειώδη αυτά αγαθά, εκτός από το γάλα, τη στέγη, την τροφή, δεν περιλαμβάνει το αγαθό της φαντασίας, της επινόησης.

• Να είσαι παιδί σημαίνει να είσαι ανοιχτός στην έκπληξη, στο απρόσμενο, στην ενδεχομενικότητα που κρύβεται μέσα στο κάθε τι, σε ένα βότσαλο, σε ένα κύμα, σε έναν κόκκο σκόνης, σε ένα κουκούτσι βύσσινου, σε ένα ασήμαντο κουμπί που κρυώνει.

• Να είσαι παιδί σημαίνει να προσβλέπεις στο θαύμα της ζωής.

• Να είσαι παιδί σημαίνει να μην συνθηκολογείς με το ήδη γνωστό.

• Να είσαι παιδί σημαίνει να επιτρέπεις στον εαυτό σου να οραματίζεται ότι ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός.

Ένας άλλος κόσμος όπου δύο και δύο δεν κάνουν μόνον τέσσερα, αλλά δύο και δύο κάνουν ένα πουλί που φτερουγίζει με ράμφος εξαίσια χρωματισμένο και φτερά ανθεκτικά που σε ταξιδεύουν σε ονειρικές χώρες του «ποτέ» ή του «πάντα».

Με άλλα λόγια να είσαι παιδί σημαίνει να μην συνθηκολογείς με τον θάνατο. Γιατί θάνατος είναι να μην ονειρεύεσαι τη δυνατότητα μιας άλλης εκδοχής του να υπάρχεις, θάνατος είναι ο εμποδισμός μιας ευφορίας της ύπαρξης με πρωταγωνιστή το μαγικό, αδάμαστο, ατιθάσευτο, ανυπάκουο μυαλό σου…

Μικρούς θαυματοποιούς φτιάχνει τους αναγνώστες του ο Ευγένιος. Σε μια εποχή που έχει πάψει να πιστεύει στα θαύματα, και το μόνο που περιμένεις είναι το αύριο να είναι χειρότερο από το σήμερα, μια μεγάλη επανάσταση είναι ο ίδιος ο Ευγένιος.

Τον ευχαριστώ. Μας θυμίζει σε πείσμα των καιρών, σε πείσμα των καταστάσεων, ότι ο άνθρωπος είναι ένα προνομιούχο πλάσμα καθώς ο καθένας μας κρύβει κι ένα λογοκριμένο παιδί μέσα του.

Μήπως ήλθε η στιγμή να το αφουγκραστούμε; Να το εμπιστευτούμε λίγο παραπάνω; Μήπως ήλθε η στιγμή να βάλουμε, εμείς οι μεγάλοι, λίγο παραπάνω Τριβιζά στη ζωή μας και στον τρόπο που μεγαλώνουμε τα παιδιά μας;

Τα παιδιά μας, το μέλλον του ενήλικα, τα παιδιά μας, το αντίδοτο στο θάνατο, τα παιδιά μας, το ανοιχτό μέλλον που ανήκει στην έκπληξη.

Φωτεινή Τσαλίκογλου